

Transmissionsledninger til Antvorskov Vandværk Tilkendegivelse af ekspropriationsvilje

Indledning

SK Vand A/S, CVR.nr. 27736033, anmoder Slagelse Byråd om tilkendegivelse af vilje til ved ekspropriation, at erhverve de fornødne rettigheder til anlæg og fremtidig sikring af transmissionsledninger (vandforsyningsledninger) mellem det nye Antvorskov Vandværk og Valbygård Vandværk samt forbindelsen af Antvorskov Vandværk med det eksisterende ledningsnet, som angivet i vedhæftede kortbilag 1-4 og som beskrevet nedenfor.

Beskrivelse

SK Vand A/S har 4 vandværker i Slagelse Kommune - Valbygård, Erdrup, Nordre og Vestre. SK Vand A/S leverer godt 80% af alt behandlet drikkevand i Slagelse Kommune - Valbygård Vandværk alene leverer ca. 1/3-del af alt behandlet drikkevand i kommunen. Valbygård Vandværk er dermed af vital betydning for drikkevandsforsyningen i Slagelse Kommune.

Valbygård Vandværk ligger lavt i terrænet godt 2 km nordvest for Slagelse By. Placeringen er hverken optimal i forhold til trykforhold eller de transportledninger, der forbinder den største højdebeholder i Slagelse med vandværker og beholdere i Korsør og Skælskør. Vandværket er opført i 1934 efter datidens principper med åbne filtre til vandbehandling og nedgravede rentvandsbeholdere. Dette medfører en forhøjet forureningsrisiko i forhold til nutidige vandbehandlingsprincipper med lukkede systemer. Vandværket fremstår som én samlet behandlingslinje, hvilket gør vandværket sårbart, f.eks. i tilfælde af en forurening. Vandværkets behandlingskapacitet er ikke tilstrækkelig i forhold til den forventede udvikling i vandbehovet.

En vandforsyning som SK Vand A/S bør råde over en råvandsmængde, som er ca. 25 % større end det aktuelle behov. Denne buffer skal sikre fleksibilitet, så det til enhver tid er muligt at opretholde vandforsyningen, selvom en eller flere boringer er ude af drift f.eks. som følge af fysiske nedbrud, forurening eller andre ændringer i grundvandskvaliteten. Bufferen skal også sikre, at SK Vand A/S med kort varsel kan dække nye vandbehov, f.eks. nye vandforbrugende erhverv samt at SK Vand A/S kan overtage forsyningen for private vandværker, som opgiver egen vandindvinding. På papiret råder SK Vand A/S aktuelt over en råvandsbuffer på 21 % (forskul mellem tilladelse og indvinding). Reelt er det dog tvivlsomt, om SK Vand A/S kan udnytte hele den tilladte indvindingsmængde. Det skyldes, at der på flere kildepladser er udfordringer med højt indhold af klorid og/eller pesticidrester.

Som grundlag for at vurdere behovet for råvand har SK Vand A/S og Slagelse Kommune i samarbejde opdateret vandbehovsprognosen for SK Vand A/S for perioden 2022-2032. Prognosen viser, at der frem mod 2032 kan være behov for op til 1 mio. m³ nyt råvand.

Slagelse Byråd har den 27. februar 2023, pkt. 14 vedtaget Lokalplan nr. 1280 Vandværk ved Trafikcenter Allé Slagelse for nyt vandværk, og Byrådet har den 25. september 2023, pkt. 10 vedtaget tillæg til vandforsyningsplanen for nyt vandværk.

Slagelse Byråd har endvidere på baggrund af ovenstående på møde den 19. juni 2023 besluttet at pålægge Envafors (tidl. SK Forsyning A/S) som ejer af SK Vand A/S en række mål, for at udmønte kommunens ejerstrategi og udvise rettidighed. Pålæggets hensigt er, at SK Vand A/S skal gennemføre analyser, planlægning samt etablere anlæg, der er nødvendige for at sikre tilstrækkelig behandlingskapacitet og forsyningssikkerhed med drikkevand samt sikre, at den efterspurgte vandressource kan leveres, jf. vandbehovsprognosen 2022-2032.

Etablering af Antvorskov Vandværk med tilhørende ledninger vil sikre en tilstrækkelig og robust vandforsyning til Slagelse i fremtiden.

I forbindelse med etablering af det nye Antvorskov Vandværk skal der etableres råvandsledninger mellem dette vandværk og de kildepladser, der i dag leverer vand til Valbygård Vandværk, ligesom der skal etableres rentvandsledninger for at forbinde vandværket med det eksisterende ledningsnet. Transmissionsledningerne vil være med en diameter på 315-400 mm – en i vandforsyningsmæssig sammenhæng særdeles stor dimension – og samtidig af vital infrastruktur-mæssig karakter.

I forlængelse heraf kan oplyses, at transmissionsledningerne – for at kunne levere en god vandkvalitet til lavest mulige anlægs- og driftsomkostninger og for at minimere energiforbruget ved pumpning af vandet gennem ledningerne – skal være kortest mulig. Desuden er det vigtigt at have direkte og uhindret adgang til ledningsanlægget i tilfælde af brud.

Slagelse Kommune ejer enkelte ejendomme, hvorpå transmissionsledningerne med tilhørende tekniske indretninger o. lign. ønskes placeret, alt som angivet på vedhæftede kortbilag 1. SK Vand A/S forudsætter, at Slagelse Kommune tildeler SK Vand A/S de fornødne rettigheder til anlæg og sikring af ledningsanlægget.

For god ordens skyld skal bemærkes, at den nøjagtige placering af ledningerne med tilhørende tekniske indretninger på nuværende tidspunkt er omtrentlig og dermed ikke fuldstændig endelig fastlagt.

Transmissionsledningerne bliver også placeret i offentlige veje og private veje i byzone i henhold til reglerne i henholdsvis Vejloven (lovbekendtgørelse 2023 421 med senere ændringer) og Privatvejsloven (lovbekendtgørelse 2023 422 med senere ændringer), som angivet på vedhæftede kortbilag 1-4. Der foretages også en krydsning af Banedanmarks og Naturstyrelsens arealer.

Transmissionsledningerne bliver desuden placeret såvel i private veje i landzone som på private ejendomme, herunder matrikulerede arealer og private (fælles)veje, som angivet på vedhæftede kortbilag 1-4. Denne del af ledningerne er også af vital infrastruktur-mæssig karakter, hvorfor de bør sikres bedst muligt mod senere flytninger og udefrakommende beskadigelse og brud. De ønskes derfor sikret ved tinglyste servitutter, der fraviger det ulovbestemte gæsteprincip.

For god ordens skyld kan oplyses, at hvis det ulovbestemte gæsteprincip ikke fraviges, så

skal ledningsejer betale for ledningsomlægning, hvis det er nødvendigt, for at grundejeren kan bruge sit areal efter eget ønske og valg.

Da transmissionsledningerne som ovenfor angivet er af vital infrastrukturæssig karakter, så ønskes dette ulovbestemte gæsteprincip fraveget. Kan det ikke ske ved frivillig aftale, anmodes det at ske ved ekspropriation af servitutrettigheder til sikring af transmissionsledningerne inklusive fravigelse af det ulovbestemte gæsteprincip.

Lodsejere

SK Vand A/S har påbegyndt henvendelsen til ejerne af arealer inden for ledningstraceet (kortbilag 1-4) og vil snarest have ført en indledende dialog med alle lodsejere med henblik på gennem frivillige aftaler at erhverve de fornødne rettigheder til ledningsanlægget.

Det må dog forventes, at lodsejerne vil forudsætte, at sådanne frivillige aftaler indgås på ekspropriationslignende vilkår, så lodsejerne ikke beskattes ved overdragelse af rettigheder til SK Vand A/S.

Skattefrihed m.v.

I § 11, stk. 1 i Ejendomsavancebeskatningsloven (lovbekendtgørelse 2019 132 med senere ændringer) er angivet, at fortjeneste, der er indvundet ved modtagelse af en erstatningssum i anledning af ekspropriation, medregnes ikke (ved beskatning). Det samme gælder fortjeneste ved salg til en erhverver, der efter formålet med erhvervelsen opfylder betingelserne for at ekspropriere ejendommen.

For at en **fortjeneste** ved de aktuelle salg o. lign. kan blive skattefri efter denne bestemmelse, skal der således være såvel ekspropriations**hjemmel** som ekspropriations**vilje**.

Ekspropriationshjemmel

Vandforsyningslovens § 37

I Vandforsyningslovens (Lovbekendtgørelse 2022 602 med senere ændringer) kapitel 7 er der hjemmel til at ekspropriere til fordel for drift af en almen vandforsyning.

Slagelse Byråd er ekspropriationsmyndighed, idet sagsbehandlingen i øvrigt dog følger ekspropriationsprocedurereglerne i Lov om offentlige veje (Lov 2023 421 med senere ændringer).

Vandforsyningslovens § 37, stk. 1 angiver bl.a., at der til fordel for en almen vandforsyning kan, når almenvellet kræver det, og når der er givet tilladelse til anlægget, ved ekspropriation

- 1) erhverves ejendomsret til arealer, bygninger og indretninger, der er fast knyttet til arealer eller bygninger, samt tilhører hertil,
- 2) endeligt eller midlertidigt pålægges indskrænkninger i ejernes rådighed eller erhverves ret til at udøve en særlig råden over faste ejendomme, herunder til at udføre prøveboringer og prøvepumpninger,
- 3) endeligt eller midlertidigt ske erhvervelse eller ophævelse af eller foretages begrænsninger i brugsrettigheder, servitutrettigheder samt andre rettigheder over faste ejendomme,

Vandforsyningslovens § 37, stk. 1, litra 2) og 3) giver således hjemmel til ekspropriation til såvel anlæg af bl.a. vandforsyningsledninger som til etablering af servitutrettigheder til sikring af ledningsanlægget, samt fortrængning af eventuelle modstridende rettigheder.

Betaling

For god ordens skyld skal bemærkes, at det i den konkrete sag vil være SK Vand A/S, og ikke Slagelse Kommune, der skal betale for rettighedserhvervelserne, herunder ledningsservitut-erstatningerne.

Indstilling om ekspropriationsvilje

SK Vand A/S anmoder Slagelse Byråd som (ekspropriations)myndighed om:

- at tilkendegive sin vilje til, i henhold til Vandforsyningslovens § 37, stk. 1, litra 2) og 3), ved ekspropriation – i forhold til matrikulerede private arealer – at erhverve de fornødne rettigheder til etablering af transmissionsledninger (vandforsyningsledninger) mellem det nye Antvorskov Vandværk og Valbygårds Vandværk samt forbindelsen af Antvorskov Vandværk med det eksisterende ledningsnet, som angivet i vedhæftede kortbilag 1-4 samt at pålægge ledningsservitutter med fravigelse af gæsteprincippet til sikring af ledningsanlægget.

Indstilling om ekspropriationsvilje omfatter anlæg, herunder midlertidig råden, på følgende privatejede ejendomme:

- matr.nr. 1i Valbygård Hgd., Slagelse Jorder m.fl.
- matr.nr. 5u Holmstrup, Slagelse Jorder, 4a og 17b Hyllerup, Slagelse Jorder mfl.
- matr.nr. 5a Holmstrup, Slagelse Jorder
- matr.nr. 7c Hyllerup, Slagelse Jorder
- matr.nr. 5q Hyllerup, Slagelse Jorder, 9a Landsgrav, Slagelse Jorder m.fl.
- matr.nr. 7a Landsgrav, Slagelse Jorder
- matr.nr. 7i og 7bd Landsgrav, Slagelse Jorder, m.fl.
- matr.nr. 6ab Landsgrav, Slagelse Jorder
- matr.nr. 6az Landsgrav, Slagelse Jorder
- matr.nr. 6bc Landsgrav, Slagelse Jorder
- matr.nr. 4gæ Antvorskov Hgd., Slagelse Jorder
- matr.nr. 4gv Antvorskov Hgd., Slagelse Jorder, m.fl.
- matr.nr. 4hb Antvorskov Hgd., Slagelse Jorder
- matr.nr. 448 Slagelse Markjorder
- matr.nr. 4a Antvorskov Hgd., Slagelse Jorder m.fl.

Alt til fordel for SK Vand A/S og under forudsætning af, at der ikke kan indgås en frivillig aftale i forbindelse med erhvervelse af de fornødne rettigheder, herunder de omtalte ledningsservitutter.

Venlig hilsen

Henrik Birch
Direktør